

Handläggare
Monica Fredriksson
Telefon: 08-508 09 032**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd

Strategi för ökad cykling i Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen dnr 000049/2014

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Göran Månsson
stadsdelsdirektörBritt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag från stadsledningskontoret till strategi för ökad cykling i Stockholms stad. Det främsta syftet med strategin är att ange en inriktning för hur staden ska agera för att öka cyklandet. I detta ingår att samordna nämndövergripande frågor. Strategin ska även stödja att stadens miljömål uppnås och att staden som cykelvarumärke ska stärks. Det övergripande målet är att öka både antalet och andelen cyklister genom att göra det enklare och säkrare att cykla.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till den föreslagna strategin men saknar en närmare koppling till stadens miljömål. Förvaltningen är också tveksam till förslaget att ansvaret för cykelplanens pendlingsnät i sin helhet ska överföras till trafik- och renhållningsnämnden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag från stadsledningskontoret till strategi för ökad cykling i Stockholms stad. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 april 2014.

Ärendet

Stadens vision för Stockholm som cykelstad är en stad där alla kan ta sig fram på ett säkert och tryggt sätt. Stadens långsiktiga inriktning är att förbättra förutsättningarna för cykeltrafiken genom att skapa en välfungerande infrastruktur där cykeln ses som en lika naturlig del av transportsystemet som bil- och kollektivtrafiken.

Det främsta syftet med strategin är att styra stadens interna arbete med cykelfrämjande åtgärder, dvs. ange en inriktning för hur staden ska agera för att öka cyklandet. I detta ingår att samordna nämnd-övergripande frågor. Strategin ska även stödja att stadens miljömål uppnås och att staden som cykelvarumärke ska stärks.

Det övergripande målet är att öka både antalet och andelen cyklister genom att göra det enklare och säkrare att cykla.

Stockholms stad antog 2013 en cykelplan, vars mål bl.a. är att andelen cyklister i högrafik ska vara minst 12 % år 2018 och minst 15 % år 2030 samt att antalet cyklister i stadens mätpunkter ska öka med 50 % till år 2018 och med 100 % till år 2030.

På regional nivå pågår ett arbete med en ny cykelplan som varit föremål för remissbehandling under 2013. Det mellankommunala samarbetet har uppmärksamats och fått ökad fokus i syfte att bygga samman kommunernas cykelnät till ett sammanhängande nät.

Strategin för ökad cykling bygger på två huvudprinciper:

1. Bygga ut och utveckla kvaliteten i infrastrukturen med allt från övergripande stråk till utformning av detaljer.
2. Arbeta med en övergripande sammanhållen kommunikation där den utbyggda infrastrukturen är fundamentet.

Utbyggnad och kvalitet i infrastrukturen

- Se cykeln som ett eget trafikslag.
- Planera för en cykelvänlig stad.
- Bygg ut cykelinfrastrukturen.
- Uppgradera drift och underhåll av cykelinfrastrukturen.
- Samla väghållaransvaret för det prioriterade vägnätet.

- Satsa på utbildning om cykling och cykelplanering.
- Samverka kring övervakning av cykelvägnet.
- Arbeta med piloter och testprojekt.

Kommunikationsinsatser

Den kommunikation som vänder sig till stockholmare och besökare har flera syften:

- Visa att Stockholm satsar på cykling.
- Förklara varför det är bra att cykla.
- Skapa ökad förståelse för olika trafikantgruppers behov och bidra till att minska konflikterna i trafiken.

Ansvarsfördelning inom staden

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att inom sina respektive verksamhetsområden främja en ökad och förbättrad cykling i staden och att ge medarbetarna goda möjligheter att kunna cykla till och från arbetet och ha tillgång till låncyklar för tjänsteärenden.

De åtgärder och fördelning av ansvarsområden som beskrivs i strategin är i huvudsak konkretiseringar och förtydliganden av redan fattade beslut. Strategin har därutöver kompletterats med nedanstående åtgärder och insatser för kommunstyrelsen och berörda nämnder.

Kommunstyrelsen ska:

- utreda hur samordningen av cykelparkeringsplatser kan förbättras inom staden,
- ta fram en särskild cykelkommunikationsplan.

Trafik- och renhållningsnämnden ska:

- utreda hur samordningen av utbyggnaden av cykelparkeringsplatser kan förbättras,
- ha det samlade ansvaret för att till självkostnadspris ta fram och erbjuda utbildningar inom cykelplanering för berörd personal i staden samt de konsulter och entreprenörer som staden anlitar,
- utreda möjligheterna att styra angöringstider så att lastning och lossning i större utsträckning sker under lågtrafiktid,

Stadsbyggnadsnämnden ska:

- ansvara för att tydliga sammanhängande lösningar för alla trafikslag presenteras i områdesprogrammen i större stads-omvandlingsprojekt.

Exploateringsnämnden ska:

- ansvara för att nya områden samt kompletterande bebyggelse förses med cykelinfrastruktur och att den kopplas till befintligt nät.

Trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska gemensamt ansvara för att hålla handböcker som gäller cykelplanering och cykelparkering aktuella.

Staden kommer fram till år 2018 att satsa sammanlagt en miljard kronor för att bygga ut infrastrukturen för cykling. Ansvaret för cykelvägnätet är idag uppdelat mellan olika nämnder. Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för cykelvägar på gatumark medan stadsdelsnämnderna ansvarar för cykelvägar på parkmark. Stadsdelsnämndernas utbyggnader och förbättringar av cykelvägar på parkmark omfattas inte av ”cykelmiljarden”. För att skapa ett enhetligt och sammanhängande prioriterat cykelvägnät föreslås att ansvaret för cykelplanens pendlingsnät i sin helhet överförs till trafik- och renhållningsnämnden per den 31 december 2014.

Stadsdelsnämndens ansvar

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att genomföra utbyggnader i enlighet med cykelplanen av de delar av cykelvägnätet som ligger på parkmark.

Stadsdelsnämnderna ska även upprätta cykelparkeringar vid de parker och andra anläggningar där det finns efterfrågan samt sköta drift och underhåll av cykelvägnätet genom parkmark. Detta ska ske i samråd med trafik- och renhållningsnämnden och följa cykelplanen. Utformning bör baseras på stadens handböcker inom cykelplanering och cykelparkering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är i huvudsak positiv till den föreslagna strategin men saknar en närmare koppling till stadens miljömål. Som framgår av ärendet kommer en ökad andel cyklister att bidra till att uppnå målen vad gäller luftkvalitet och utsläpp av koldioxid. I övrigt görs

ingen koppling till stadens miljöprogram och inte heller till stadens framkomlighetsstrategi.

Av ärendet framgår att stadens långsiktiga inriktning är att förbättra förutsättningarna för cykeltrafiken genom att skapa en välfungerande infrastruktur och att cykeln ses som en "lika naturlig del av transportsystemet som bil- och kollektivtrafiken". Som förvaltningen uppfattat det borde ambitionen vara att en ökad användning av cykel som transportmedel i större utsträckning ska ersätta bil och att det därmed ska vara mera "naturligt" att använda cykel istället för bil.

Statistik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) visar att 23 000 personer i Sverige årligen uppsöker akutsjukhus efter att ha skadats som cyklister. En mycket stor del av cykelolyckorna sker på vanliga vägar och gator varför fler cykelvägar, separerade från gångtrafikanter, skulle betyda mycket för att minska antalet olyckor. Halkbekämpning och borttagning av lösgrus och sand på våren skulle också enligt MSB ge stora utslag i olycksstatistiken. Detsamma gäller förbättrat underhåll av cykelbanor där man tar bort håligheter och gupp i väg/cykelbanan samt farliga träd, stenar m.m. i vägrenen. Det är därför angeläget att staden avsätter medel och prioriterar underhåll av cykelvägnätet.

Förvaltningen ser också ett behov av att informera stadens cyklister om gällande trafikregler och vad man som enskild cyklist kan göra för att minimera olycksrisken. Av ärendet framgår att utbildningsnämnden har ansvar för att uppmuntra cykling till skolan och att utbilda elever i trafikkunskap. Förvaltningen anser att staden därutöver bör ta initiativ till någon form av informationskampanj, eventuellt i samarbete med polisen, för att nå ut till en bredare allmänhet med information om hur risken för att skadas i trafiken kan minska.

Förvaltningen är tveksam till förslaget att trafik- och renhållningsnämnden ska ta över driften av cykelplanens pendlingsnät på parkvägar. Ur ett invånar- och driftperspektiv är det enligt förvaltningen tydligare och mer effektivt om stadsdelsförvaltningen ansvarar för driften av all parkmark inom stadsdelsområdet.

Bilaga

Strategi för ökad cykling i Stockholms stad.